

Київський національний університет культури і мистецтв

КАФЕДРА ІВЕНТ-МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІНДУСТРІЇ ДОЗВІЛЛЯ

 <p>ФАКУЛЬТЕТ ІВЕНТ-МЕНЕДЖМЕНТУ ФЕШН ТА ШОУ-БІЗНЕСУ</p>	Назва дисципліни	Теорія культури	
	Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий), PhD	
	Галузь знань	03 Гуманітарні науки	
	Спеціальність	034 Культурологія	
	Освітньо-наукова програма	Культурологія	
	Форма навчання	денна	
	Адреса викладання	вул. Євгена Коновальця, 36	
	Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра івент-менеджменту та індустрії дозвілля	
	Семестри	II - III	
	Обсяг	Загальна кількість годин	
		120	
		Кількість кредитів	
		4	
		Лекції	
		50	
		Практичні заняття	
-			
Самостійна робота			
70			
Форма звітності	залік (II семестр), іспит (III семестр)		
Тип дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	Дисципліна за спеціалізацією (обов'язкова)		
Мова навчання	Українська		
Викладач	Бровко Микола Миколайович		
Контактна інформація	kafedra_im@i.ua		
Програма дисципліни	https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=2392		

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС ЗМІСТУ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Теорія культури» своїм спрямуванням має розширення знань здобувачів ступеня доктора філософії (PhD) стосовно феномена культури як важливої складової соціального буття людини, її духовно-практичних орієнтацій в контексті сучасних реалій українського суспільства; формування практичних умінь та навичок осмислення новітніх артефактів, здатності ефективно застосовувати науково-теоретичні досягнення у сфері сучасного культурологічного знання.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: висвітлення основних положень теорії культури, історії культури, закономірностей її функціонування в суспільстві, структури культури та взаємних зв'язків структури культури та соціальної структури, основних методів емпіричного та теоретичного аналізу; репрезентація існуючих в сучасній науці про культуру домінуючих теоретичних концепцій, в яких розглядаються сутність та природа феномена культуротворчості; формуванню в аспірантів навичок і вмінь самостійного осмислення складних явищ сучасного культурного життя.

Завдання:

- репрезентувати теоретико-методологічні основи вивчення феномена культури у відповідності з тими процесами, що відбуваються в сучасній Україні та на міжнародному рівні;
- аналіз історико-культурного процесу як об'єкту наукового пізнання;
- подати систему і динаміку розвитку культури в контексті сучасних досягнень філософського та культурологічного знання;
- ознайомлення з наявними визначальними тенденціями концептуалізації історії культури;
- оволодіння понятійно-категоріальним апаратом дисципліни;
- виявлення концептуальних принципів розробки теоретичних основ розвитку культури
- сформувати вміння й практичні навички самостійного наукового дослідження проблем в сучасній культурології, що мають відношення до смисложиттєвих орієнтирів молодого людини

Предмет: теоретичні засади формування теорії культури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспіранти повинні набути такі програмні **компетентності:**

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- пошук, обробка та аналіз інформації з різних джерел;
- самостійне формування й неперервне удосконалення системного наукового і загального культурного світогляду;

- вміння генерувати нові ідеї(креативність);
- здатність діяти на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, на засадах науковості та толерантності.

фахові:

- здатність до побудови та аргументованого представлення культурологічного нарративу, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань;
- здатність до наукового аналізу культурних явищ, практик та процесів із використанням різних методологічних підходів;
- аналіз та критична оцінка сучасних концепцій культурології, а також тенденцій розвитку культурологічної теорії;
- апробація результатів культурологічних досліджень, популяризація й поширення їх результатів.

Результати навчання за дисципліною:

- здійснення наукового дослідження згідно з основоположними принципами наукового пізнання;
- вміння пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел;
- формування й неперервне удосконалення власного наукового і культурного світогляду;
- генерація нових ідей (креативність) та критична оцінка їх потенціалу;
- здійснення дій на основі етичних кодексів і професійної етики науковця, принципів академічної доброчесності і високої академічної культури;
- використання категоріального апарату сучасної культурології задля формування належного рівня культурної та культурологічної компетентності, вміння кваліфіковано відобразити результати власних наукових досліджень культурного виміру соціогенезу у відповідних теоретичних формах;
- аналіз культурних явищ, практик та процесів із застосуванням різних теоретичних підходів, методів і методик;
- аналіз, обґрунтування й критична оцінка сучасних концепцій культури та провідних тенденцій розвитку культурологічної теорії та культурних практик;
- впровадження результатів культурологічних досліджень у практику, популяризація й поширення їх результатів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИКО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ТЕОРІЇ КУЛЬТУРИ

ТЕМА 1.1. ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ

Предмет теорії культури. Теорії культури і самореалізація фахівця. Світові і вітчизняні освітянські парадигми в контексті досягнення предмета теорії культури. Взаємозв'язок освітніх і культурологічних процесів. Культурологічні виміри освітянського процесу. Поняття культурологічної освіти студентів та аспірантів вищої школи. Культура і ціннісне ставлення особистості до дійсності. Теорії культури і проблеми духовного життя суспільства.

ТЕМА 1.2. ГЕНЕЗИС І ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ В УМОВАХ ПЕРВІСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Особливості вивчення культури первісного суспільства. Проблема генези первісних культурних форм. Держави вчення первісної культури. Актуальні проблеми антропосоціогенезу. Парадокси дослідження первісних культур. Періодизація та класифікація первісної культури. Особливості теоретичного моделювання і реконструкції первісного етапу розвитку культури. Соціальні відносини в первісному суспільстві. Праця і становлення культури. Гра і культура. Поділ праці і розвиток культури. Закономірності виникнення тотемізму, анімізму, фетишизму, магії, мистецтва.

ТЕМА 1.3. КУЛЬТУРА КРАЇН СТАРОДАВНЬОГО СХОДУ

Соціально-економічні та політичні передумови розвитку матеріальної і духовної культури в країнах Стародавнього Сходу. Міфологічні уявлення про закономірності культурно-історичного процесу в Стародавньому Єгипті. Посилення духовної і державної влади жерців як носіїв езотеричних знань про закони буття, людини і світу. Веди як найдавніші пам'ятки індійської культури. Філософські основи ведичної традиції та її подальший зв'язок з брахманізмом, індуїзмом, джанізмом, буддизмом. Йога як принцип буття і методи самореалізації його аспектів. Виникнення конфуціанства і даосизму, їх вплив на культурно-історичний розвиток Китаю. Філософські основи цих релігій та їх прояв у традиційній китайській культурі (ушу, карате, тайцзі-цюань та ін.). Розвиток і особливості архітектури Стародавнього Єгипту, Індії та Китаю.

ТЕМА 1.4. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Крито-мікенська культура та її зв'язок з культурою Стародавнього Сходу. «Золотий вік» Перікла і Афіньська демократія. Розвиток літератури. Роль Гомера

в розвитку культури стародавньої Греції. Особливості давньогрецької філософії і її роль в світовій культурі. Основи формування давньогрецької науки. Завоювання Греції римлянами. Від римської республіки до римської імперії. Римське право, наука, філософія, риторика. Розвиток римської літератури: Лукрецій, Цицерон, Вергілій, Горацій, Овідій.

ТЕМА 1.5. ВІЗАНТІЙСЬКА КУЛЬТУРА

Соціально-економічні передумови розвитку Візантійської культури. Античні традиції в культурі Візантії і боротьба язичництва і християнської ідеології. Розвиток мистецтва Візантії, архітектура, храм св. Софії в Константинополі, спіритуалізм візантійської естетики. Систематизація християнського богослов'я: Іоан Дамаскін, Феодор Студит. Вплив культури Візантії на культури Давньої Русі і середньовічної Європи.

ТЕМА 1.6. ХРИСТІЯНСТВО ТА ЙОГО РОЛЬ В РОЗВИТКУ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СЕРЕДНЬОВІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Криза античної культури і виникнення християнства. Християнська міфологія і середньовічна картина світу. Вплив християнської міфології на середньовічну філософську і художню культуру. Індивід і суспільство в середньовічній Європі. Особливості відношення людини і природи в середньовіччі. Поняття «схоластика» і її роль в культурному житті середньовіччя. Особливості світосприймання в середньовічній християнській культурі. Характерні ознаки художнього мислення середньовічних майстрів мистецтва. Найзагальніші тенденції розвитку культури феодальної Європи. Мораль, релігія, мистецтво і їх взаємозв'язок в середньовічній культурі.

ТЕМА 1.7. КУЛЬТУРА ВІДРОДЖЕННЯ

Соціально-економічні передумови становлення культури Відродження. Криза середньовічного світосприймання і відродження античних гуманістичних традицій в культурі. Генезис і основні етапи Відродження: а) XIII-XIV ст. – Проторенесанс і треченто (Данте, Петрарка, Бокаччо); б) XV ст. – раннє Відродження (кватроченто) – живопис Джотто, Пізано, Донателло, Ботічеллі, Мантенья; в) кінець XV – перша третина XVI ст. – високе Відродження (чінквеченто) в середині Італії – Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело; в Венеції – Тиціан, Джорджоне, Веронезе, Тінторетто. Причини кризи культури Відродження і відображення трагізму ідеалів індивідуалізму в творчості В. Шекспіра, М. де Сервантеса. Значення культури Відродження для подальшого культурно-історичного розвитку західноєвропейської цивілізації.

ТЕМА 1.8. КУЛЬТУРА В ПЕРІОД РЕФОРМАЦІЇ В ЄВРОПІ

Соціально-політичні і ідеологічні чинники культурної реформи в період Реформації. М. Лютер, Ж. Кальвін. Протестантська мораль і становлення особистості нового типу. Контрреформація і становлення абсолютизму у Франції і Іспанії, інші політичні і соціально-культурні зміни. Формування нової науки. Наукові революції. Мистецтво бароко і академізм: Караваджо, Л. Берніні, Веласкес, Рубенс, Рембрант, Ф.Гальс.

ТЕМА 1.9. КУЛЬТУРА ЕПОХИ ПРОСВІТНИЦТВА

Початок промислової революції як результат розвитку капіталізму в Європі в кінці XVII-XVIII ст. Значення Французької буржуазної революції для світового культурно-історичного процесу. Раціоналістична картина світу і людини в філософії Просвітництва.

Характеристика класицизму як напряму в культурі. Розвиток і особливості французької класичної драми (Корнель, Расин, Мольєр) та класичної музики (Бах, Гендель, Гайдн, Моцарт). Розвиток і особливості таких художніх напрямів в культурі, як рококо, сентименталізм, просвітительський реалізм.

ТЕМА 1.10. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРА XIX ст.

Прискорення темпів економічного та соціального розвитку народів Європи, великі наукові та технічні досягнення і їх вплив на розвиток культури. Досягнення німецької класичної філософії та естетики (Кант, Фіхте, Шеллінг, Гегель, Фейєрбах) і їх роль в самосвідомості буржуазної епохи. Романізм і сентименталізм як аристократична духовна реакція на потворність в розвитку буржуазних відносин. Виникнення реалізму в мистецтві як утвердження історичного типу мислення та історичного погляду на особистість. Творчість Діккенса, Стендаля, Бальзака, Гоголя.

ТЕМА 1.11. ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКА КУЛЬТУРА XX ст.

Культурно-історичні джерела марксизму. Кризисні явища в буржуазній культурі. А. Шопенгауер, І.Ніцше. Позитивізм і прагматизм – філософія утилітаристської буржуазної свідомості. О. Конт, Д. Дьюї. Наростання ірраціоналістичних тенденцій в філософії та мистецтві. А. Бергсон, З. Фрейд, К. Юнг. Модернізм як культурне явище. Кубізм, футуризм, абстракціонізм, сюрреалізм, символізм.

ТЕМА 1.12. РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ СТАРОДАВНЬОЇ РУСІ

Східні слов'яни в давнину. Світогляд і духовна культура східних слов'ян в історичному генезисі. Виникнення держави Київська Русь. Хрещення Русі і

вплив християнства на подальшу культурно-історичну долю українського та інших слов'янських народів. Культура Київської Русі як синтез «язицтва» та «візантизму», розквіті її в IX-XII ст. і основні досягнення в матеріальній та духовній сферах.

ТЕМА 1.13. ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ (до XX ст.)

Соціально-економічні, політичні та духовні фактори формування української народності в XIV ст. Формування літературної (книжкової) української мови. Перекладна та літописна література. Творчість письменників-полемістів середини XVI ст. Розвиток усної народної творчості. Ставлення науково-філософської думки в учбових закладах. Відтворення ідейної боротьби в філософії XVIII-XIX ст.

ТЕМА 1.14. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА В XX ст.

Розквіт освітніх закладів, поява нових форм та жанрів художньої творчості. Репресивні акції сталінізму та їх трагічний вплив на розвиток української національної культури 20 – 50-х років. Культурологічне значення історичних праць М.Грушевського. Український авангард. Значення художньої спадщини В.Винниченка в українській культурі. Естетичне і культурологічне значення творчості О.Довженка. Культурологічне значення творчості українських письменників доби тоталітаризму. Створення гуманістичних, моральних та естетичних ідеалів в період Великої Вітчизняної війни та післявоєнний період. Періоди національного становлення України. Роль і значення національної еліти у становленні української нації. Зміна культурної домінанти в Україні наприкінці XX ст. Українська культура у період здобуття незалежності (1991-2007рр.)

РОЗДІЛ 2. КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

ТЕМА 2.1. КУЛЬТУРА В КОНТЕКСТІ ПРИРОДНОГО І СОЦІАЛЬНОГО БУТТЯ

Концептуальне осмислення природи і культури, їх взаємозв'язку. Культура в контексті розгортання суперечностей людини і природи. Культура як основа і необхідність соціального розвитку. Дві позиції на співвідношення природи і культури. Поняття "природа" та "культура". Природа – основа буття людини і культури. Людина продукт органічної еволюції природи. Культура як спосіб людського буття. Людина як важлива рушійна сила процесів біосфери. Культура є суспільно вироблена загальна форма зв'язку людини і природи. Людина як продукт природного і культурного розвитку. Без цього не можна з'ясувати суть взаємовідношення природи і культури. Людина як продукт

біологічної і культурної еволюції. Антропосоціогенез. Розум як еволюційне досягнення саме людини, що дає їй докорінну перевагу над іншими тваринами. Людина – єдиний носій свідомості, котрий досяг ступеня думки.

ТЕМА 2.2. КУЛЬТУРА ЯК ФЕНОМЕН СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ

Поняття суб'єкт і об'єкт в культурі. Філософське тлумачення суб'єкта і об'єкта. Методи пізнання сутності культури. Морфологія і динаміка культури. Види і форми культури. Морфологія і динаміка культури. Філософське тлумачення динаміки культури. Функції культури.

ТЕМА 2.3. МИСТЕЦТВО ЯК ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ

Естетика як наука про становлення і розвиток чуттєвої культури людини. Практична діяльність людини генезис естетичних форм. Естетична діяльність і проблема походження мистецтва. Історичні і соціальні умови відокремлення мистецтва від інших форм діяльності. Історична закономірність форм і видів мистецтва. Культурні, етнічні та національні особливості мистецтва. Мистецтво як самоцільна і самодостатня форма естетичної діяльності. Роль і значення мистецтва в духовному житті суспільства. Мистецтво як сфератворчості.

ТЕМА 2.4. МОРАЛЬ В ПРОЦЕСІ КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ЛЮДСТВА

Генезис і історична еволюція понять «етика», «мораль». Походження моралі як наукова проблема, концепції походження моралі. Звичаї і моральні вимоги, загальне і відмінне в них. Таліон – первісна форма регуляції відносин між соціальними групами і індивідами. Структура моральної свідомості. Моральні норми і причини. Норма як елемент моральної свідомості. Моральні мотиви і ціннісні орієнтації. Добро – як провідна ідея моральної свідомості. Моральне зло, його походження і сутність. Поняття моральної свободи. Вчинок як першоелемент моральної діяльності. Мотив і результат дії. Поняття моральної самосвідомості. Честь і гідність людини. Совість – як центральний чинник моральної самосвідомості людини. Совість і духовний світ особистості. Життя як продукування смислу. Життя як утілення смислу. Спілкування як здобуття життєвого смислу. Спілкування як основа людської моральності. Парадигма спілкування в сучасній культурі. Культура спілкування і етикет.

ТЕМА 2.5. РЕЛІГІЯ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

Наукові концепції виникнення релігії: Еволюціоністка, соціологічна, психоаналітична. Релігійно-міфологічні уявлення первісного суспільства: тотемізм, анімізм, фетишизм, магія. Сутність і природа релігії. Релігія як

своєрідна форма буття культури. Визначення релігії. Релігійна віра. Структурні компоненти релігійної віри. Релігійна віра і святість. Релігійна свідомість. Структура релігійної свідомості. Соціокультурні функції релігії. Релігія в сучасному суспільстві. Первісні релігійні вірування з точки зору сучасної науки. Концепції Е.Б.Тайлора і Дж. Фрезера. Сутнісні особливості родоплемінних культур. Первісні релігійні форми як необхідна сходинка на шляху розвитку релігійної свідомості.

ТЕМА 2.6. НАУКА ЯК ФЕНОМЕН КУЛЬТУРИ

Поняття науки. Генезис форм пізнання людиною світу. Завдання науки. Закономірності розвитку теоретичних форм освоєння світу. Роль науки в розвитку матеріального і духовного виробництва. Наука як соціальна система. Соціальні функції науки. Закони науки. Теорія як особлива форма пізнання. Функції теорії. Наукова ідея. Структура науки. Наука як цілісна система. Соціальні наслідки наукових відкриттів. Наука як епіцентр культури. Наука як явище величезного культурногозначення.

РОЗДІЛ 3. КОНЦЕПЦІЇ КУЛЬТУРИ

ТЕМА 3.1. КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ І.КАНТА

Особливості формування культурологічного концепту І. Канта. Основа культури не в самій природі людини, а в сфері її морального існування. Сутнісні характеристики культури. Перехід від емпіричного до морального існування людини як шлях становлення культури людини. Цілеспрямованість людського існування і культураособистості.

ТЕМА 3.2. КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ Фр. ШІЛЛЕРА

Визначення сутності культури Ф. Шіллером. Формулювання найважливіших завдань культури. Культура в контексті гармонійного примирення фізичної і моральної природи людини, чуттєвого і розумового, насолоди і обов'язку. Двоєке завдання культури. Осмислення суперечностей культури. Пояснення відриву людини і культури від природи. Культура і відновлення цілісності людини. Мистецтво як форма примирення протилежності фізичного й морального життя людства.

ТЕМА 3.3. КУЛЬТУРОЛОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ Г.В.Ф.ГЕГЕЛЯ

Культура та визначення її сутності. Культура як прилучення людини до світового цілого, що включає в себе як природу, так і історію. Прилучення людини до світового цілого у формі філософсько-теоретичного знання. Зміст культури як розвиток мислення, що є вищою здатністю людини. Вчення про абсолютну цінність культури.

ТЕМА 3.4. ЦИКЛІЧНІ КОНЦЕПЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ XX-XXI ст.

Сутнісні параметри культури. Символ як ключ до розуміння всесвітньої історії культури. Взаємозв'язок форм культури як символів. Символи і знаки, що створюють образи культури. Поняття долі культури. Культури як неповторні феномени. Культура як живий організм. Вісім великих культурно-історичних типів: єгипетська, вавилонська, індійська, китайська, греко-римська (аполонівська), візантійсько-арабська (магічна), західноєвропейська (фаустівська). Цивілізація як захід культури. Світ символів у культурі.

ТЕМА 3.5. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ДУМКА XX-XXI ст.

Відображення характерних для європейської думки тенденцій в українській культурологічній думці в XX ст. Культурологічне вчення В. Липинського. Традиція як основа буття кожної культури в інтерпретації В. Липинського. Принцип динамічності в розвитку культури. Культурологічні ідеї Д.Донцова. Наближення ідей Д. Донцова до вчень представників «філософії життя». Культурологічні ідеї Д.Чижевського. Культурологічні концепти українських філософів 2-ї пол. XX ст. В. Шинкарука, М. Поповича, С.Кримського, І.Бичко, О.Яценка, М. Булатова, А. Канарського, В.Кушакова.

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		денна форма
1.	Тема 1.1. Теорія культури в контексті гуманітарного знання	2
2.	Тема 1.2. Генезис і формування культури в умовах первісного життя	2
3.	Тема 1.3. Культура країн Стародавнього Сходу	2
4.	Тема 1.4. Особливості розвитку античної культури	2
5.	Тема 1.5. Візантійська культура	2
6.	Тема 1.6. Християнство та його роль в розвитку європейської середньовічної культури	2
7.	Тема 1.7. Культура Відродження	2
8.	Тема 1.8. Культура в період Реформації в Європі	2
9.	Тема 1.9. Культура епохи Просвітництва	2
10.	Тема 1.10. Західно-європейська культура ХІХ ст.	2
11.	Тема 1.11. Західноєвропейська культура ХХ ст.	2
12.	Тема 1.12. Розвиток культури стародавньої Русі	2
13.	Тема 1.13. Основні етапи та особливості розвитку культури українського народу (до ХХ ст.)	2
14.	Тема 1.14. Українська культура ХХ ст.	2
15.	Тема 2.1. Культура в контексті природного і соціального буття	2
16.	Тема 2.2. Культура як феномен суспільного життя	2
17.	Тема 2.3. Мистецтво як феномен культури	2
18.	Тема 2.4. Мораль в процесі культурного розвитку людства	2
19.	Тема 2.5. Релігія як культурний феномен	2
20.	Тема 2.6. Наука як феномен культури	2
21.	Тема 3.1. Культурологічна концепція І.Канта	2
22.	Тема 3.2. Культурологічна концепція Фр. Шіллера	2
23.	Тема 3.3. Культурологічна концепція Г.В.Ф.Гегеля	2
24.	Тема 3.4. Циклічні концепції розвитку культури ХХ-ХХІ ст.	2
25.	Тема 3.5. Українська культурологічна думка ХХ-ХХІ ст.	2
Усього годин		50

ВИДИ РОБІТ І ЗАВДАНЬ. ІНСТРУМЕНТАРІЙ НАВЧАННЯ

Види робіт для осмислення понять і практичного засвоєння курсу:

- опрацювання й коментування культурологічних джерел;
- анотування навчальної та наукової літератури;
- виступи аспірантів із коментуванням основних положень курсу;
- здійснення культурологічного проведення аналізу наукових текстів;
- презентація планів проведення навчально-наукової практики;
- обговорення питань з наукових джерел, винесених на самостійне опрацювання;

Індивідуальні завдання: презентація реферату на обрану тему:

- підготовка глосарію зі спеціальності;
- підготовка наукової статті з

- проблем
дисертаційного дослідження;
- підготовка друкованого варіанту наукового виступу;
 - інструктивні вимоги до дисертаційних праць здобувачів третього (освітньо-наукового) ступеня. Чинні вимоги до оформлення використаних джерел.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань курсу, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань і т. ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, що базується на чинних нормативних документах.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C		
66–73	D		
61–65	E	задовільно	
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Андрущенко Т.І. Проблема естетичного в культурі. Київ, 2011.
2. Античная литература. М.: Просвещение, 1986.
3. Апокрифы древних христиан. М.: Мысль, 1989.
4. Бабушка Л. Фестивація як комунікативний апропріатор глобалізаційних інтересів у культуротворчому просторі. Київ : Видавець ПП Лисенко М.М. 2020. 272 с.
5. Батенин С. С. Человек в его истории. Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1976.
6. Бахтин М. М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса. М.: Наука, 1985.
7. Безклубенко С.Д. Етнокультурологія. Критичний аналіз теоретичних та методологічних засад. – К., 2002.
8. Безклубенко С.Д. Вступ до культурології. Київ, 2015
9. Библер В.С. Культура. Діалог культур. Київ, 2018.
10. Бондаревська І. Парадоксальність естетичного в українській культурі ХУІІ-ХУІІІст. – К., Парапан, 2005.
11. Бровко М.М. Мистецтво: філософсько-культурологічні виміри. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2008.
12. Булатов М. А. Диалектика и культура. К.: Наук. думка, 1984.
13. Бытиечеловека в культуре. Опыт онтологического подхода. – К.: Наукова думка, 1992.
14. Бычков В. В. Эстетика Аврелия Августина. Москва : Искусство, 1984.
15. Бычков В. В. Эстетика поздней античности. Москва : Наука, 1981.
16. Вернадский В.И. Научная мысль как планетное явление. – М., 1991.
17. Гадамер Г.Г. Актуальность прекрасного. М., 1991.
18. Гартман Н. Эстетика. К.: Ника-Центр, 2004.
19. Гамалія К. Архітектурно-урбаністичний канон в культурі від давнього світу до середньовіччя. – Київ, Фенікс, 2017
20. Гэлбрейт Д. Новое индустриальное общество. М.:Транзит книга, 2004.
21. Греченко В., Чорний І, Кушнерук В., Режко В. Історія світової та української культури. Київ : Літерат, 2005.
22. Гуменюк Т.К. Нова чуттєвість «commenctmntntdesiècle» як феномен культури: світоглядні настанови й художньо-естетичні виміри/ Культуротворчі виміри людини в сучасному універсумі. Київ : Вид-во Ліра, 2019.
23. Гуревич А. Я. Категории средневековой культуры. М.: Наука, 1984.
24. Гуревич А. Я. Проблемы средневековой народной культуры. М.: Искусство, 1981.
25. Гуревич А. Я. Средневековый мир: культура безмолвствующего большинства. – М.: Искусство, 1990.
26. Гуревич П.С. Культурология. М.: Изд."Знание", 1996.
27. Даркевич В. И. Аргонавты Средневековья. Москва : Наука, 2005.
28. Даркевич В. П. Народная культура средневековья: светская праздная

жизнь в искусстве IX-XVI вв. – М.: Наука, 1988

29. Демчук Р. Українська ідентичність у модусі міфологем. – Київ, «Стародавній світ», 2014
30. Дюбі Ж. Доба соборів. – Київ, Юніверс, 2003
31. XXI век: мир между прошлым и будущим. Культура как системообразующий фактор международной и национальной безопасности. – К.: Силос, 2004.
32. Древнеегипетская «Книга мертвых». -2004
33. Древнейшие цивилизации. – М.: Мысль, 1989.
34. Древние культуры Средней Азии и Индии. Л.: Наука, 1984.
35. Древний Восток: этнокультурные связи. Москва: Наука, 1988.
36. Завадская Е. В. Культура Востока в современном западном мире. М.: Наука, 1977.
37. Замаровский Войтек. Их величества пирамиды. М.: Наука, 1981.
38. Зелинский Ф.Ф. История античной культуры. СПб: Марс, 1995.
39. Еремеев А.Ф. Первобытная культура: происхождение, особенности, структура. – Саранск, 1997.
40. Енциклопедія етнокультурознавства. К.: ДАКККиМ, 2001.
41. Етос і мораль у сучасному світі. К.: Парапан, 2004.
42. Етичні норми і цінності: проблема обґрунтування. К.: Стилос, 1997.
43. Історія світової культури. К.: Либідь, 1999.
44. Історія української культури. – К.: Вища школа, 2000.
45. История искусства. Художники, памятники, стили. – М.: АСТ, 2006.
46. Ильенков Э.В. Философия и культура. – М.: Политиздат, 1991.
47. Категории философии и категории культуры. – К.: Наук. думка, 1983.
48. Карсавин Л. Культура средних веков. – К., 1995.
49. Кертман Л. Е. История культуры стран Европы и Америки. – М.: Высш. шк., 1987.
50. Кессиди Ф. Х. От мифа к логосу. – М.: Мысль, 1972.
51. Колізії антропологічного розмислу. – К.: Парапан, 2002.
52. Кривелев И. Христос: миф или действительность? – М.: Общественные науки и современность, 1987.
53. Кругликов В. А. Образ “человека культуры”. – М.: Наука, 1988.
54. Кубланов А. М. Возникновение христианства. – М.: Политиздат, 1974.
55. Культурология. – М.: Высшее образование, 2005.
56. Культура Древнего Египта. – М.: Наука, 1976.
57. Культура Древнего Рима. – М.: Наука, 1985. – Т. 1,2.
58. Культура и развитие человека. – К.: Наук. думка, 1989.
59. Культура средних веков и нового времени. – М.: Политиздат, 1987.
60. Культурное наследие Востока: проблемы, поиски, суждения. – Л.: Наука, 1985.
61. Культурный прогресс: философские проблемы. – М.: Наука, 1984.
62. Культурология. XX век. Антология. – М.: Юристъ, 1995.
63. Кууси П. Этот человеческий мир. – М.: Прогресс, 1988.
64. Лановенко О.П. Философия небытия. Искусство метафизики

- метафізика Искусство. – К.: Силос, 2007.
65. Левек П. Эллинистический мир. – М.: Наука, 1989.
66. Левчук Л.Т. Психологія: історія, теорія, мистецька практика. – К., Либідь, 2002.
67. Левчук Л.Т., Панченко В.І., Оніщенко О.І., Кучерюк Д.Ю. Естетика. – К.: Вища школа, 2005.
68. Легенький Ю. Дизайн: культурологія та естетика. – К.: КДУТД, 2000.
69. Легенький Ю. Об архитектуре. (Очерки теории дизайна интерьера). – К., 2005.
70. Легенький Ю. Эстетика. (Опыт апофатический дескрипции). – К., 2007.
71. Липинская Я., Марукняк М. Мифология Древнего Египта. – М.: Искусство, 1983.
72. Литаврин Г. Г. Как жили византийцы. – М.: Наука, 1974.
73. Лихачев Д. С. Поэтика древнерусской литературы. – М.: Наука, 1979.
74. Личность в XX столетии. Москва : Мысль, 1979.
75. Лосев А. Ф. Античная философия истории. Москва : Наука, 1977.
76. Лосев А. Ф. История античной эстетики. Москва : Искусство, 1979.
77. Лосев А. Ф. Философия. Мифология. Культура Москва : Политиздат, 1991.
78. Лосев А. Ф. Эллинистически-римская эстетика. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 1979.
79. Малахов В. А. Культура и человеческая целостность. – Київ : Наук. думка, 1984.
80. Маркарян Э. С. Теория культуры и современная наука. – М.: Мысль, 1983.
81. Массон В.М. Первые цивилизации. – Л.: Наука, 1989.
82. Медникова Г.С. Українська і зарубіжна культура ХХ століття. – К., Знання, 2002.
83. Мировоззренческая культура личности. Философские проблемы формирования. – Київ : Наук. думка, 1986.

Допоміжна

84. Мізіна Л.Б. Естетична інтерпретація історії мистецтва: сучасне бачення. – Луганськ, 2006.
85. Моисеев Н. И. Человек и ноосфера. – М.: Мол. гвардия, 1990.
86. Моль А. Социодинамика культуры. – М.: Ком. книга, 2005.
87. Морозов А. Загадка культа Атона // Наука и религия. – 1990. - № 3. – С.26-39.
88. Мусиенко Н., Яковенко П., Голубь Е. Буржуазная «массовая» культура: новые времена, старые проблемы. – К.: Мистецтво, 1988.
89. Наконечна О.П. Естетичне як тип духовності. - Рівне, 2002.
90. Огієнко П. Українська церква. – К.: Україна, 1993.
91. Оніщенко О.І. Художнє творчість у контексті гуманітарного знання. – К.: Вища школа, 2001.
92. Опанасюк О. Інтеціональність у просторі культури: мистецтвознавчий,

- культурологічний та філософський аспекти. – К., 2018.
93. Парнов Е. И. Боги Лотоса: критические заметки о мифах, верованиях и мистике Востока. – М.: Политиздат, 1980.
 94. Попович М.В. Нарис історії культури України. – К.: АртЕк, 1999.
 95. Попович М.В. Червоне століття. – К.: АртЕк, 2005.
 96. Постмодернизм. Энциклопедия. – Минск, 2001.
 97. Пушкарева Ю.Б. Теория и история искусства. Конспект лекцій. – М., 2004.
 98. Самосознание европейской культуры XX века. Мыслители и писатели Запада о месте культуры в современном обществе. Москва : Политиздат, 1991.
 99. Саракун Л.П. Культурна політика сучасної України. – Київ, 2016
 100. Свинцицкая И. С. Раннее христианство: страницы истории. – М.: Политиздат, 1988.
 101. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М.: Политиздат, 1992.
 102. Тайлор Э. Б. Первобытная культура. Москва: Политиздат, 1989.
 103. Тейяр де Шарден П. Феномен человека. Москва : 1987.
 104. Тойнбі А. Дж. Дослідження історії: В 2 т. – К., 1995.
 105. Теоретическая культурология. М.-Птб.: 2005.
 106. Томпкинс П. Тайны великой пирамиды Хеопса. Загадки двухтысячелетий. Москва : Центр полиграф, 2005.
 107. Успенский В. А. Мифологические традиции в народной культуре Средневековья. – М.: Наука, 1981.
 108. Фрэзер Д. Д. Золотая ветвь. – М.: Транзиткнига, 2006.
 109. Фрэзер Д. Д. Фольклор в Ветхом завете. – М.: Политиздат, 1986.
 110. Хейзинга Й. Homo Ludens. Человек играющий. – М.: Изд АСТ, 2004.
 111. Тоффлер Э. Шок будущего. Москва : Изд АСТ, 2004.
 112. Чечель Н.П. Повертаючи стиль: філософсько-антропологічний дискурс української видовищної і драматичної культури від початків до XVIII ст. – Київ : Парапан, 2004.
 113. Ятченко В.Ф. Український шаманізм. Київ : Міленшум, 2011.